

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Zitting 1970-1971

Nr. 176a

EINDVERSLAG van de vaste Commissie voor Landbouw en Visserij omtrent het ontwerp van wet houdende algemene regeling betreffende de kwaliteit van voortbrengselen van de Landbouw en de Visserij (Landbouwkwaliteitswet).

Nadat het voorlopig verslag der commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

De ondergetekenden hebben met voldoening kennis genomen van de verklaring van zeer vele leden, dat zij instemmen met de strekking en de inhoud van het onderhavige wetsontwerp, waarvan vele onderdelen inderdaad aansluiten bij de gegroeide situatie en dat mede een aanpassing beoogt aan de nieuwe ontwikkelingen in E.E.G.-verband.

Vele andere leden - die het intussen logisch achten, dat evenals voor het uitvoeren van andere E.E.G.-maatregelen, waarvoor op grond van de Landbouwwet de medewerking van produkt- of bedrijfsschappen kan worden gevorderd, dit ook op grond van artikel 4 van dit ontwerp mogelijk zal worden - achtten het echter minder gewenst, dat krachtens artikel 8 privaatrechtelijke instellingen zonder enige beperking met het toezicht op de naleving door de bij hen aangeslotenen van bij of krachtens een Koninklijk besluit gestelde regelen kunnen worden belast.

De ondergetekenden wijzen erop, dat met name met deze bepaling voor een aantal sectoren van het bedrijfsleven de mogelijkheid wordt geschapen aan te sluiten bij de bestaande situatie, te weten voor die sectoren waar thans privaatrechtelijke controle-instellingen belast zijn met het toezicht op de naleving van door de overheid vastgestelde voorschriften. Voor zover het bedrijfsleven de werkzaamheid van deze instellingen wenst te continueren, zal hieraan door de ondergetekenden medewerking worden verleend. Een beperking in de taak van de controle-instellingen zouden de ondergetekenden niet willen bevorderen, zij het dat deze instellingen uiteraard aan rijkstoezicht zijn onderworpen. Een punt van overweging vormt echter de werkingssfeer van de controle-instelling voor wat betreft de kring van aangeslotenen. Naar aanleiding van de opmerking daaromtrent van de hier aan het woord zijnde leden wijzen de ondergetekenden erop, dat naar hun mening in het algemeen producenten en groothandelaren geacht kunnen worden tot de potentiële kring van aangeslotenen te behoren. De ondergetekenden achten het niet uitgesloten, dat de controle zich in bepaalde gevallen eveneens uitstrekt tot importeurs van produkten. Zij achten het echter onaannemelijk, dat er een noodzaak zou kunnen bestaan ook detailhandelaren onder het toezicht van een privaatrechtelijke controle-instelling als in het wetsontwerp bedoeld, te brengen. Voor deze laatste groep zijn andere controle instanties meer geëigend.

Controle en berechting op privaatrechtelijke grondslag is ook naar de mening van de ondergetekende slechts aanvaardbaar voor duidelijk omschreven groepen van ondernemingen,

waarbinnen een „eigen code” heerst, zij het dat deze groepen niet per se klein of relatief klein behoeven te zijn.

De aan het woord zijnde leden vervolgen met de opmerking, dat zij een feitelijk verplichte aansluiting bij een privaatrechtelijk controlestatie zoals artikel 9 regelt, in strijd achten met een fundamenteel recht van een ieder om zich al of niet bij een bepaalde vereniging aan te sluiten.

De ondergetekenden zijn van mening, dat het met het oog op de waarborging van een goede kwaliteit noodzakelijk kan zijn tot aansluiting bij een controle-instelling te verplichten, bijvoorbeeld wanneer produkten alvorens in de handel te mogen worden gebracht, aan een keuring moeten zijn onderworpen. Wanneer een deel van de bedrijfsgenoten zich niet zou aansluiten bij de controle-instelling zouden deze door een overheidsinstantie moeten worden gecontroleerd. Dit zou leiden tot het ontstaan van twee groepen gecontroleerden hetgeen tot discrepanties zou kunnen leiden, o.a. ten aanzien van de rechtsbedeling, tevens zou de financiering van de controle-instelling hierdoor bemoeilijkt kunnen worden.

In dit verband wijzen de ondergetekenden erop, dat de figuur van de verplichte aansluiting geenszins een novum is. Immers, de Zaaizaad- en Plantgoedwet en de Landbouwuivoerwet 1938 noemen eveneens de mogelijkheid van verplichte aansluiting. Ditzelfde bezwaar geldt, indien wordt overgegaan op een systeem waaraan de aan het woord zijnde leden de voorkeur geven en hieruit bestaande, dat bij autonome verordening, dan wel in medebewind door een produktschap wordt bepaald, dat die ondernemingen die aangesloten zijn bij een controle-instelling, die onder bepaalde voorwaarden door het produktschap is erkend onder het tuchtrecht van deze controle-instelling vallen. Ook op deze wijze ontstaan twee groepen gecontroleerden.

De opmerkingen van dezelfde zijde omtrent de wijziging van de taak van de controle-instellingen als gevolg van de invloed van de E.E.G. kunnen de ondergetekenden in het algemeen onderschrijven. Naarmate de technische handelsbelemmeringen, veroorzaakt door verschillen in kwaliteitseisen binnen de gemeenschappelijke markt, uit de weg worden geruimd, zal een uniforme kwaliteitsregeling ontstaan. Uiteraard kan dan niet meer worden gesproken van uitvoerkwaliteitseisen, hetgeen gevolgen heeft zowel voor die controle-instellingen die hun activiteiten uitsluitend richten op uit te voeren produkten, als voor de specifiek binnenlandse controle-instellingen. Het is onder andere dit aspect, dat de ondergetekenden heeft bewogen tot indiening van het onderhavige ontwerp. Indien dit kracht van wet zal hebben verkregen dient er naar gestreefd te worden dat per produkt of groep van produkten in beginsel één complex van voorschriften wordt vastgesteld, dat geldt zowel voor uit te voeren produkten als voor produkten die op de binnenlandse markt worden afgezet.

Hoewel niet ondenkbaar is, dat voor produkten bestemd voor bepaalde derde landen specifieke eisen noodzakelijk zijn, kunnen deze inderdaad moeilijk effectief worden gecontroleerd, indien de andere Lid-Staten niet eveneens deze eisen stellen

De opmerking nog immer van dezelfde zijde, dat men in breder verband zou kunnen stellen dat op den duur binnen de gehele E.E.G. niet alleen die eisen maar ook de controle en berechting zoal niet geüniformeerd dan toch in vergaande mate geharmoniseerd dienen te worden, daar anders naar hun mening ingevolge de divergenties in de regeling daarvan hinderlijke verstoringen en omlleidingen in het handelsverkeer zouden kunnen optreden, kunnen de ondergetekenden niet geheel onderschrijven. Zij stemmen in zoverre met de gemaakte opmerking in, dat niet alleen de kwaliteitsvoorschriften, doch tevens de eventueel vereiste analysemethoden moeten worden geharmoniseerd. Tevens is denkbaar, dat nog andere controlevoorschriften, bijvoorbeeld de monsterneming betreffende, communautair worden vastgesteld. Dat echter de specifieke voorschriften betreffende de berechting worden geharmoni-

seerd, achten de ondergetekenden voorshands niet mogelijk, daar hiertoe de basis in het E.E.G.-verdrag ontbreekt. Overigens verwachten de ondergetekenden niet, dat het divergeren van deze voorschriften in de verschillende Lid-Staten tot omlleiding of verstoring van het handelsverkeer zal leiden.

De vraag ten slotte van deze leden, in hoeverre er naar hun oordeel nog ruimte blijft voor de nationale wetgever om verdergaande eisen te stellen, indien een bepaald onderwerp bij E.E.G.-verordening of -richtlijn is geregeld, laat zich eerst beantwoorden, indien de inhoud van het communautaire voorschrift bekend is. Het is immers niet onmogelijk, dat dit voorschrift een zodanige ruimte expliciet of impliciet open laat. Logisch zouden de ondergetekenden echter een dergelijke wijze van harmonisatie geenszins achten; zij zou neerkomen op een non-harmonisatie, te weten een gemeenschappelijk „bodem”-voorschrift met – bij de huidige omvang van de gemeenschap – in het extreme geval zes nationale aanvullingen.

Enkele leden die opmerkten, dat naar hun mening terecht bij de behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer is opgemerkt, dat elke invloed aan het parlement wordt ontnomen, doordat bij deze wijze van wetgeving de hoofdzak geregeld wordt in algemene maatregelen van bestuur en niet in de wet, vervolgen even later hun betoog met meer in het algemeen een aantal opmerkingen over de veelvuldig voorkomende raam- of machtigingswetgeving, waarin meestal elke norm, waaraan de uitvoeringsvoorschriften en de uitvoering zelf zouden kunnen worden getoetst, ontbreekt.

Naar aanleiding van deze beschouwingen en opmerkingen herhalen de ondergetekenden wat zij reeds bij eerdere gelegenheden naar voren hebben gebracht, namelijk, dat regelingen als die waarvoor de voorgestelde wet de grondslag biedt, in verband met hun gedetailleerdheid en de veelvuldigheid van wijzigingen niet anders dan door de lagere wetgever tot stand kunnen worden gebracht. Bovendien leent echter de onderhavige materie door zijn geringe politieke betekenis zich bij uitstek voor deze wijze van wetgeving. Ten slotte wordt het parlement niet elke invloed ontnomen, doch heeft dit de mogelijkheid van repressief toezicht, dat wordt vergemakkelijkt doordat de eerste ondergetekende heeft toegezegd tegelijk met de memorie van toelichting inzake de begrotingswet van zijn ministerie een verslag uit te brengen over de op grond van de wet genomen maatregelen.

De vraag van de hier aan het woord zijnde leden met betrekking tot de feitelijke waarde van het ontwerp, namelijk of de door de ondergetekende gewenste meerdere eenheid in de regeling ophoudt bij de wet en dat vervolgens alles bij het oude blijft omdat de te regelen onderwerpen alle zeer verschillend zijn, beantwoorden de ondergetekenden ontkennend. Het ligt in de bedoeling successievelijk de verschillende regelingen om te werken, nadat het ontwerp kracht van wet zal hebben verkregen. Het ligt uiteraard voor de hand, dat voor de verschillende produkten de regelingen niet geheel gelijk kunnen zijn. Eenvormigheid zal echter waar mogelijk worden nagestreefd, terwijl in ieder geval de situatie zal worden beëindigd dat voor één en hetzelfde produkt naast elkaar verschillende kwaliteitsregelingen bestaan.

De Minister van Landbouw en Visserij,
P. J. LARDINOIS.

De Minister van Economische Zaken,
R. J. NELISSEN.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*
R. J. H. KRUISINGA.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

De commissie heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 2 april 1971.

MERTENS (*Voorzitter*)

THURLINGS

VAN DAM

ZOON

BAAS

HEIJ

DE KONING

VAN WIJK

DE GROOTE

IJKERS

TONNAER.